

Pomôcka pre formuláciu špecifických cieľov vo vzdelávacom procese

Prehľad BLOOMovej taxonómie

Odporúčania pre tvorbu výsledkov vzdelávania podľa taxonómií

Dôležitý je pre vás tretí stĺpec, odporúčame používať tieto slovesá vyjadrujúcu úroveň dosiahnutia vzdelávacích výsledkov a cieľov na konkrétnych úrovniach, väčšinou sa dokážeme v tomto procese dostať na úroveň tri až štyri.

REVIDOVANÁ BLOOMOVA TAXONÓMIA KOGNITÍVNYCH FUNKCIÍ			ÚROVEŇ OTÁZOK
Úroveň myšlienkových operácií	Charakteristika stavu poznatkov (VEDOMOSTI)	Typické aktívne, činnostné slovesá vyjadrujúce úroveň (ZRUČNOSTI)	
<p>Zapamätanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • znovu spoznanie • vybavenie z pamäti 	<p>Na úrovni zapamätania sa od študenta vyžaduje priame zopakovanie alebo vyvolanie informácie z krátkodobej pamäti;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná vyžadovanú terminológiu - pozná vyžadované fakty - pozná metódy a postupy - pozná základné koncepty učiva - pozná zákonitosti. 	<p>definovať, opísať, poznať, spoznať, opakovať, zopakovať, reprodukovat', rozoznať, označiť, pomenovať, doplniť, opísať, priradiť, určiť, vymenovať, identifikovať, vybrať, zoradiť</p>	<p>Konvergentné uzavreté otázky</p>
<p>Porozumenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretovanie • uvádzanie príkladov • zhrnutie • usudzovanie • porovnávanie • vysvetľovanie 	<p>Študent demonštruje porozumenie a chápanie významu učiva, opakovanie naučených viet a definícií sa posúva na úroveň chápania vzájomných súvislostí. Ešte nezačal aplikovať naučené vedomosti v iných situáciách;</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe fakty a zákonitosti - reprodukuje učivo - vysvetľuje grafy a tabuľky - slovnú formuláciu - transformuje napr. do matematických vzorcov - z dostupných dát odhaduje následné udalosti a javy - potvrdzuje správnosť použitých metód a postupov. 	<p>Vysvetliť, vyznačiť, vyjadriť vlastnými slovami, vyjadriť inou formou, rozlíšiť, uviesť príklad, skontrolovať, nakresliť, načrtnúť, opraviť, určiť, inak povedať, ilustrovať, zhrnúť, uviesť príklad</p>	<p>Konvergentné uzavreté aj otvorené otázky</p>

<p>Aplikácia (ZRUČNOSTI)</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizácia • uplatnenie 	<p>Študent využíva osvojené učivo v nových situáciách, v myšlienkových operáciách dochádza k významnému posunu smerom k aktívnemu prístupu. Začína využívať to, čo sa doteraz pasívne naučil počúvaním a memorovaním;</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje osvojené postupy a koncepty v nových situáciách - aplikuje pravidlá a zákonitosti v situáciách z reálneho života 	<p>aplikovať, predviesť, zobraziť, vyriešiť, používať, vykonávať, uskutočňovať, dokázať, dramatizovať, použiť, nakresliť, preukázať, riešiť, vypočítať, vyhľadať, navrhnúť, plánovať, usporiadať, odvodzovať, zaradiť, vymedziť, prisúdiť</p>	<p>Konvergentné otázky</p>
<p>Analýza (VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišovanie • organizovanie • prisudzovanie 	<p>Študent analyzuje argumenty, rozkladá ich na čiastkové fakty a hľadá vzájomné súvislosti medzi nimi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyvodzuje nové závery z dostupných informácií - v myšlienkových úvahách nachádza logické súvislosti - nachádza rozdiely medzi faktami a názormi - vyhodnocuje irelevantnosť dát a informácií - analyzuje organizačné štruktúry diel (výtvarných, hudobných, umeleckých). 	<p>rozlíšiť, porovnať, dať do protikladu, rozčleniť, určiť príčiny a dôsledky, rozhodnúť, urobiť rozbor, klasifikovať, dedukovať, zatriediť, vysvetliť, analyzovať, vysvetliť (prečo)</p>	<p>Divergentné</p>
<p>Hodnotenie (ZRUČNOSTI, KOMPETENCIE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrola • Kritika 	<p>Študent samostatne robí úsudky a závery, hodnotí myšlienky, javy, výroky, fakty, materiály, pomôcky, v hodnotení integruje poznatky z jednotlivých predmetov;</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí logický sled udalostí - hodnotí vhodnosť a pravdivosť úsudkov a záverov vyvedených z analýzy dostupných dát - hodnotí kvalitu práce na základe stanovenia vlastných (interných) kritérií - hodnotí kvalitu práce (napr. umeleckého diela) použitím externých štandardov a kritérií. 	<p>argumentovať, obhájiť, rozhodnúť, oponovať, porovnať, kriticky posúdiť, preveriť, zdôvodniť, zhodnotiť, uviesť výhody a nevýhody, odporučiť, posúdiť, zhrnúť, usporiadať podľa kľúča</p>	<p>Divergentné otvorené otázky</p>
<p>Tvorivosť (KOMPETENCIE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • generovanie • plánovanie • produkovanie 	<p>Študent tvorí nový kompaktný celok, resp. dielo z poskytnutých čiastkových dát a informácií. Využíva nadobudnuté poznatky a informácie zo štúdia všetkých predmetov študijného programu na to, aby z informácií vytvoril nový, kompaktný významový celok, organizačnú štruktúru</p>	<p>kategorizovať, klasifikovať, kombinovať, vytvoriť portfólio, navrhnúť riešenie problému, organizovať, reorganizovať, naplánovať, zhrnúť, vyvodiť závery, vytvoriť, skonštruovať, vyvinúť, navrhnúť (nový postup, projekt a pod.), diskutovať,</p>	<p>Divergentné otvorené otázky</p>

Taxonómia špecifických cieľov pre všetky oblasti cieľov J. H. De BLOCKA (Turek 2008)

Úroveň	vedomosť (VEDOMOSTI)	porozumenie (ZRUČNOSTI)	aplikácia (ZRUČNOSTI a KOMPETENCI)	integrácia (KOMPETENCIE)
Doména				
Kognitívna	zopakovať, spoznať, definovať, ukázať, vymenovať atď.	opísať, charakterizovať, vyjadriť vlastnými slovami, vysvetliť, porovnať atď.	vyriešiť, vypočítať, určiť viac/menej, ilustrovať, vypracovať, analyzovať...	navrhnuť, vytvoriť, zhrnúť, posúdiť, rozhodnúť, naplánovať atď.
Afektívna	vypočuť si, akceptovať pokyny, uvedomiť si atď.	akceptovať názory iných, odpovedať na otázky, správne reagovať na pokyny, klásť vhodné otázky, participovať na niečom atď.	akceptovať normy a hodnoty, spolupracovať v skupine, aplikovať pravidlá atď.	spontánne reagovať na pokyny a/alebo pravidlá, správať sa podľa pravidiel, iniciovať spoluprácu v skupine ...
Psychomotorická	ukázať, spoznať tvar/veľkosť, povedať postup, zaujať správny postoj atď.	demonštrovať a zdôvodniť postup činnosti, zložiť alebo rozložiť niečo neznáme, vyskúšať atď.	vyrobiť, vyskúšať, zostaviť, zostrojiť, opraviť, prispôbiť, zručne používať, urobiť, strihať, trhať atď.	plynule vykonávať činnosť, vykonávať činnosť bez váhania, robiť bezchybne, automaticky robiť, pracovať presne a rýchlo

PRÍKLAD definovania kompetencií, ktoré sú zložené z vedomostí, zručností a postojov

Predmet: Projektový manažment v sociálnej práci

Vedomosť

- Študenti poznajú projektovú logiku od analýzy potrieb až po vyhodnotenie a šírenie výsledkov projektu (východisková situácia), poznajú metodiku SMART a vedia ju implementovať do stanovovania cieľov a následne efektívne naplánovať aktivity, akčný plán projektu, zdroje, tím, Poznajú nástroje propagácia projektu, nastavenie 1 - 2 indikátorov, aby zistili, či boli úspešní.
- Študenti vedia, že v priebehu projektu môžu nastať zmeny a vedia, ako na ne reagovať (je potrebné ich pripraviť na to, že je v poriadku, ak niečo nevyjde podľa plánu a ponúknuť im podporu vo forme mentoringu).

- Študenti vedia po realizácii projektu reflektovať úroveň svojich kompetencií (spoločenská zodpovednosť, projektové myslenie, tímová spolupráca, efektívna komunikácia, sebamotivácia) a vedia určiť kompetencie, ktoré by bolo užitočné rozvíjať pre ich ďalšie aktivity.
- Študenti si vedia pomenovať svoje vnútorné zdroje motivácie pre prácu na projekte.

Zručnosť

- Študenti budú schopní plánovať, zrealizovať a vyhodnotiť postup jednotlivých krokov v rámci svojho projektu a podľa projektovej logiky.
- Študenti majú skúsenosť s plánovaním zdrojov (ľudských i finančných) v rámci svojho projektu tak, aby dosiahli stanovené ciele projektu.
- Vedia identifikovať kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele a tým zmerať reálny dopad projektu na cieľové skupiny.
- Študenti dokážu na základe nadobudnutých vedomostí napísať a zrealizovať vlastný projektový zámer a aktívne sa podieľať na tvorbe lokálnych iniciatív vo svojej komunite, v ktorej budú ako budúci sociálni pracovníci pôsobiť a pomáhať tak vybraným cieľovým skupinám.
- Študenti sú schopní pomenovať niektoré problémy vo svojej komunite a vyhodnotiť ich riešiteľnosť vlastnými silami, prípadne s pomocou.

Postoj -

- Študenti majú dôveru v seba samého ako človeka schopného ovplyvniť dianie vo svojej komunite.

Postoj

- Študenti sú pripravení (t. j. vedia zaujať postoj a dokážu sa zamyslieť nad tým, čo by chceli zmeniť, aký problém chcú riešiť) a aké hodnoty treba rešpektovať pri tvorbe projektového tímu.
- Študenti prijímajú postupnosť krokov projektovej logiky ako vhodný model k úspešnej realizácii svojho projektu.
- Študenti neostanú demotivovaní, ak niečo hneď nevyjde, ale skúšajú hľadať nové cesty za pomoci mentoringu.
- Študenti vnímajú, že je v rámci realizácie projektu dôležité komunikovať tak, aby boli všetci dostatočne informovaní a každý mohol vyjadriť svoj názor s tým, že bude vypočutý.